

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/328/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7921204339
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:7921204339.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu Mgr. Miloša Greguša a JUDr. Denisy Novotnej Mlinárscikovej vo veci starostlivosti súdu o maloletého A. B. nar. XX.X.XXXX bývajúceho s matkou zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trebišov dieťa rodičov: C. D. nar. XX.X.XXXX bývajúcej na E. F. G. XXX/XX, H. právne zastúpenej JUDr. Andrejom Molnárom advokátom so sídlom AK na ul. Majlátha č. 2518/14 v Kráľovskom Chlmcí a A. B. nar. XX.X.XXXX bývajúceho na I. F. G. XXX/X J. G. A. K. právne zastúpeného JUDr. Katarínou Adamovskou advokátkou so sídlom AK na Žižkovej ul. č. 6 v Košiciach v konaní o zvýšenie výživného a uloženie výchovného opatrenia o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Trebišov z 27.7.2022 č.k. 16P/158/2021-173 takto

rozhodol:

P o t v r d u j e rozsudok vo výroku o uložení výchovného opatrenia a v nadväzujúcom výroku o trovách konania.

M e n í rozsudok vo výroku o zvýšení výživného a vo výroku o zamietnutí návrhu v prevyšujúcej časti tak, že zvyšuje výživné od otca pre mal. A. zo 100 Eur mesačne na 175 Eur mesačne od 19.11.2021, ktoré je otec povinný prispievať matke maloletého vždy do 15. dňa v mesiaci vopred. Tým mení rozsudok Okresného súdu Trebišov zo 14.9.2015 č.k. 16P/6/2015-92 vo výroku o výživnom.

Mení rozsudok vo výroku o dlžnom výživnom tak, že dlžné výživné za obdobie od 19.11.2021 do 27.7.2022 v sume 630 Eur je otec povinný zaplatiť matke do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol nasledovne:

I. Mení rozsudok Okresného súdu Trebišov č.k. 16P/6/2015-92 zo dňa 14.9.2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č.k. 8CoP/496/2015-113 zo dňa 27.5.2016 vo výroku o výživnom tak, že otec je povinný prispievať na výživu maloletého A. B., nar. XX.X.XXXX sumou 130 € mesačne, vždy do 15.dňa v mesiaci vopred, k rukám matky, počnúc od 19.11.2021.

II. V prevyšujúcej časti návrh zamieta.

III. Dlžné výživné za obdobie od 19.11.2021 do 27.7.2022 vo výške 252 Eur je otec povinný uhradiť k rukám matky do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

IV. Rodičia sú povinní podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu na Úrade, práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce, po dobu 4 mesiacov počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Matka sa návrhom doručeným súdu dňa 19.11.2021 domáhala zvýšenia výživného od otca pre maloletého zo sumy 100 Eur mesačne na sumu 200 Eur mesačne od 18.11.2021, pretože od poslednej úpravy výživného uplynulo už 6 rokov, počas ktorých došlo k zvýšeniu odôvodnených potrieb maloletého, ako aj k zvýšeniu príjmu otca. Otec s podaným návrhom nesúhlasil, pretože zvýšenie výživného by bolo pre neho likvidačné. Otec navrhoval uložiť rodičom povinnosť podrobiť sa poradenstvu na Referáte poradensko – psychologických služieb na ÚPSVAR Trebišov na dobu 6 mesiacov s cieľom zlepšenia vzájomnej komunikácie medzi rodičmi a obnovenia styku maloletého s otcom. Z vykonaného dokazovania zistil, že vyživovacia povinnosť otca k maloletému bola naposledy upravená na 100 Eur mesačne, a to rozsudkom Okresného súdu Trebišov č.k.16P/6/2015-92 zo dňa 14.9.2015. V tom čase maloletý navštevoval materskú školu, príjem matky bol 556€ a príjem otca 564€. V tomto konaní je maloletý žiakom šiesteho ročníka miestnej základnej školy, je zdravý. Nad rámec výživného otec obvykle prispieva na Mikuláša, Vianoce a na narodeniny sumami od 20 do 50 Eur. Otec kúpil v roku 2020 pre maloletého osobný počítač. Maloletý od rozvodu manželstva rodičov odmieta s otcom komunikovať a chodiť s ním do jeho domácnosti, pretože bol často svedkom hádok rodičov a útokov otca na matku dieťaťa. Maloletý býva s matkou a jej manželom v 4 izbovom zrekonštruovanom rodinnom dome, ktorý je vo výlučnom vlastníctve matky maloletého. Matka dňa 29.6.2019 uzavrela manželstvo s K. D., s ktorým spolu nehospodária. Ich bezpodielové spoluvlastníctvo bolo zrušené rozsudkom OS Trebišov č.k. 9C/2/2020 zo dňa 31.3.2020. Matka bola zamestnankyňou Československej obchodnej banky, a.s. so sídlom v Bratislave, Žižkova 11. Z potvrdenia o príjme matky súd zistil, že jej čistý priemerný mesačný príjem za obdobie 1-8/2021 bol 1.096€. Matka bola od 10.9.2021 práceneschopná. Z rozhodnutia Sociálnej poisťovne zo dňa 29.9.2021 súd zistil, že matka má nárok na nemocenské od 20.9.2021 vo výške 22,97823000 € za deň. Z dohody o skončení pracovného pomeru zo dňa 7.4.2022 súd zistil, že zmluvné strany sa na základe rozhodnutia predstavenstva zamestnávateľa o organizačných zmenách zo dňa 8.3.2022 dohodli skončiť pracovný pomer k 30.4.2022. Zamestnancovi bolo v najbližšom výplatnom termíne po skončení pracovného pomeru vyplatené odstupné vo výške dvojnásobku priemerného mesačného zárobku a odmena vo výške 1-násobku priemerného mesačného zárobku. Z rozhodnutia Sociálnej poisťovne zo dňa 7.7.2022 súd zistil, že matke bola priznaná dávka v nezamestnanosti vo výške 50% denného vymeriavacieho základu 46,7434€ od 1.6.2022 na obdobie 6 mesiacov. Matka je od 1.6.2022 evidovaná na ÚPSVaR Trebišov ako uchádzač o zamestnanie. Z výpovede matky súd zistil, že jej manžel pracuje na čiastočný úväzok ako pomocný murár s príjmom 268€, z ktorého platí 220€ výživné na svoje dve maloleté deti. Iný príjem má len z brigádnickej činnosti. Matka vyčíslila svoje mesačné výdaje nasledovne: hypo úver 165,45€, plyn 150€, elektrina 50€, voda 30€, RTVS 5€, Orange 45€, Telekom (internet + TV) 33,06€, Axa poistenie pre dieťa 12,78€, Groupama úraz. poistenie aj so synom 24,67€, odvoz komun. odpadu: 1 žetón 1,80€: 3,60€, lieky pre syna od alergičky 25€, výtvarný krúžok 5€, PHM minimálne 50€, spolu: 599,56€ (mesačné výdavky neobsahujú výdavky na stravu, hygienické potreby a oblečenie). Ročné výdavky predstavujú PZP 80€, poistenie nehnuteľnosti 104,10€ a daň z nehnuteľnosti a za psa 62,62€. Otec je zamestnaný ako posun vedúci v spoločnosti Cargo a. s. Čierna nad Tisou. Z potvrdenia o príjme otca súd zistil čistý priemerný mesačný príjem otca za obdobie 5/2021 - 12/2021 v sume 843,90 Eur. Otec býva vo štvorizbovom byte, ktorý je štandardne zariadený. Poplatky spojené s bývaním uhrádza otec v sume 174,83 Eur a tiež náklady za spotrebu elektrickej energie, vody a plynu v sume 48,64 Eur mesačne. Okrem toho otec platí poplatok za internet 22,95 Eur mesačne, životné poistenie 23,38 Eur mesačne, poplatky za služby mobilného operátora 36,84 Eur mesačne, splátku hypotekárneho úveru 59,45 Eur mesačne, domovú daň 39,80 Eur ročne, komunálny odpad 22,63 ročne, povinné zmluvné poistenie osobného motorového vozidla 17,25 Eur štvrťročne, poistenie bytu 40,06 Eur ročne, pohonné hmoty 40 Eur mesačne, hygienické a čistiace prostriedky do domácnosti 50 Eur mesačne, oblečenie a obuv 50 Eur mesačne, stravu doma 120 Eur mesačne a v práci 130 Eur mesačne. Z výpovede otca zistil, že matka mu od rozvodu manželstva bráni v styku s mal. synom, resp. jeho styk s dieťaťom sa vôbec nerealizuje v zmysle právoplatného rozsudku súdu, napriek tomu, že pravidelne prejavoval záujem o syna. Z výpovede matky zistil, že otec si kúpil motorové vozidlo a z predaja nehnuteľnosti získal 10.000 - 15.000 €. Otec poprel, že by získal finančné prostriedky z predaja rodinného domu. V dedičskom konaní sa vzdal svojho podielu na rodinnom dome. Rodinný dom nadobudla jeho matka s bratom, a predmetnú nehnuteľnosť následne predali za 21.000€. Po smrti starého otca sa stará matka podrobila dvom operáciám, a to kolena a očí, potrebovala zaplatiť pomník, potrebovala novú sprchu - teda prerobiť kúpeľňu v domácnosti, v ktorej toho času býva a preto sa syn - otec dieťaťa rozhodol zdať svojho podielu v prospech matky. Počítač

synovi kúpila stará matka v hodnote 800€. Otec zakúpil iba hardware k počítaču. Dodal, že z bytu v ktorom býva, vyplatil manželku v rámci vypořádania BSM. Za účelom vyplatenia manželky a uhradenia spoločného dlhu si zobral úver 16.000€, z toho 10.000€ dal manželke a 4.000€ na úhradu dlhu. Otec si kúpil pred 4 rokmi ojazdené motorové vozidlo, rok výroby 2005 za cenu 2.000€. Výchovné opatrenie podľa matky nie je v záujme dieťaťa. Dieťa svojou výpoveďou vystavilo otcovi účet za jeho správanie v minulosti. Zo správy psychológa ÚPSVaR Trebišov zo dňa 11.3.2022 súd zistil, že maloletý má najbližší vzťah k matke, starým rodičom a kamarátovi H.. Vzťah s biologickým otcom označil ako nejasný. Matka uviedla, že syn sa odmieta s otcom stretávať a ona ho nútiť nebude. Rozhodnutie necháva na synovi. Na návrh, aby sa rodičia stretli na pôde RPPS a hľadali spoločné riešenie aktuálnej situácie, matka reagovala odmietavo. Podobné stretnutie sa uskutočnilo na ÚPSVaR v L. M. a rodičia sa iba pohádali a nedokázali sa na ničom zmysluplnom dohodnúť. Pracovisko RPPS navštívil dňa 10.3.2022 aj otec. Uviedol, že syna nevidel poriadne takmer 7 rokov. Podľa neho ide o niekoľkoročný chronický konflikt. Ako problém vidí, že matka syna dostatočne nepripravuje na stretnutia s ním. Pri odovzdávaní dieťaťa dochádzalo k opakovaným konfliktom. Matka synom manipuluje. Nedovolí mu, aby ho objal, musí stáť aspoň meter od neho. Syn s ním nechce odísť mimo domu, ich vzájomné stretnutia sa zredukovali na 10 minútové rozhovory pred rodinným domom. Psychológ odporučil do budúcnosti pracovať na úprave vzťahovej väzby so synom. Z výpovede maloletého A. zo dňa 22.4.2022 súd zistil, že sa nechce s otcom stretávať z obavy, že by sa otec mohol opäť chovať tak, ako v minulosti. Otec bil mamu, aj jeho. Hádky a fyzické napadnutia boli v priemere raz do týždňa. Najradšej by bol, keby mu otec nič nekupoval, nechodil za ním. Stretnutia s otcom nemajú žiaden význam, ale ak ho otec chce vidieť, tak nech chodí tak ako doteraz, 3-4 x do roka. Keď za ním príde otec, matka necháva na ňom rozhodnutie, či bude realizovať styk s otcom. Od 11/2021, od podania návrhu, chodí otec za ním v zmysle rozsudku súdu každý druhý víkend. Presviedča ho, aby s ním išiel, syn to však odmieta. Spomína na jeden incident, ktorý sa stal, keď po slovnej hádke medzi rodičmi (ktorú začala matka potom čo zistila, že dieťa sa hrá s otcom namiesto toho aby išlo spať) došlo aj k fyzickému napadnutiu matky otcom (udrel matke hlavu o stenu; podľa tvrdenia otca matke pritiačil rukou hlavu o zárubňu). Napadnutiu matky otcom predchádzala facka, ktorú dala matka otcovi potom, čo jej vypadli slúchadlá z uší domnievajúc sa, že jej ich vytiahol otec.

3. Zistený skutočný stav veci súd prvej inštancie posúdil podľa § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 Zákona č. 36/2005 o rodine a dospel k záveru, že od poslednej úpravy výživného došlo k podstatným zmenám na strane oboch rodičov i maloletého dieťaťa. U rodičov došlo k zvýšeniu ich príjmu, u matky o cca 200€ viac než na strane otca. Okrem toho, za obdobie posledných 6 rokov, došlo aj k zvyšovaniu životných nákladov vplyvom inflácie, či iných makroekonomických ukazovateľov. V priebehu tohto konania došlo k ukončeniu pracovného pomeru matky z dôvodov na strane zamestnávateľa. Matke bol priznaný nárok na dávku v nezamestnanosti. Bolo zistené, že výška dávky v nezamestnanosti, ktorá bola priznaná matke, je stále vyššia než čistý príjem otca. Maloletý A. navštevoval v čase posledného rozhodnutia súdu o výživnom materskú školu, toho času ukončil 6.ročník základnej školy. Vekom sa postupne zvyšovali náklady súvisiace s jeho starostlivosťou. Vykonaným dokazovaním bola podľa súdu preukázaná podstatná zmena pomerov maloletého dieťaťa. Rozsah výživného sa však odvíja nielen od odôvodnených potrieb dieťaťa, ale aj od schopností a možností otca. Súd dospel k záveru, že nie je v možnostiach otca prispievať na výživu dieťaťa sumou vyššou ako 130€ mesačne. Otec preukázal všetky svoje výdaje, ktoré súd považuje za opodstatnené. Matka poukázala na životnú úroveň otca spočívajúcu v tom, že býva v 4.izbovom byte, kúpil si motorové vozidlo a predajom nehnuteľností získal 10.000€ až 15.000€. Bolo preukázané, že sa jedná o byt, v ktorom rodina bývala pred rozvodom manželstva a matke bola v rámci vypořádania vyplatená suma 10.000€, na vyplatenie ktorej otec uzavrel úverovú zmluvu a dodnes úver spláca. Pokiaľ ide o kúpu motorového vozidla, jedná sa o ojazdené vozidlo rok výroby 2005, ktoré si otec pred 4 rokmi kúpil za 2000€. Otec sa vzdal svojho podielu na nehnuteľnosti v prospech svojej matky, preto mu nevznikol nárok na predajnú cenu. V tejto súvislosti súd poukazuje na existenciu vyživovacej povinnosti medzi inými príbuznými. Vychádzajúc z uvedeného nebolo preukázané, že by životná úroveň umožňovala otcovi prispievať na výživu maloletého vo väčšom ako v určenom rozsahu. Pokiaľ ide o výdavky matky, súd sa stotožňuje s argumentáciou právnej zástupkyne otca, že na výdavkoch matky ako sú napr. voda, elektrina, plyn, potraviny, či hygienické potreby je povinný sa podieľať aj manžel matky. Skutočnosť, že matka je výlučnou vlastníčkou nehnuteľnosti a medzi manželmi došlo zrušeniu bezpodielového spoluvlastníctva, nemá na vyššie uvedené povinnosti manžela vplyv. Súd určil vyživovaciu povinnosť odo dňa podania návrhu, t.j. od 19.11.2021. Keďže neboli preukázané žiadne dôvody hodné osobitého zreteľa súd návrh v prevyšujúcej časti, zvýšenia výživného od 18.11.2021 zamietol. Vzhľadom k tomu, že otec si neplnil vyživovaciu povinnosť v súdom určenej výške, vznikol mu dlh 252 € za obdobie od podania návrhu do vyhlásenia

rozsudku (12€ za 12 dní mesiaca 11/2021, 240€ za 12/2021 až 7/2022(8 mesiacov x 30€)), ktorý je povinný uhradiť matke do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. O nariadení výchovného opatrenia súd rozhodol podľa § 37 ods.2 písm. d) Zákona o rodine. Vykonaným dokazovaním má súd preukázané, že vzťah otca a dieťaťa je vážne narušený, a že určitá miera zavinenia je na strane oboch rodičov. Dieťa bolo v čase spolužitia opakovane svedkom vzájomných hádok rodičov, ktoré sa niekedy končili fyzickým napadnutím, po väčšine fackou - vzájomnými fackami (vychádzajúc z výpovede matky v konaní 16P/6/2015). Dokazovaním, ktoré sa viedlo v konaní vedenom pod sp.zn. 16P/6/2015 (konanie o rozvod), ani v tomto konaní nebolo preukázané, že by dochádzalo v minulosti k fyzickým útokom otca voči synovi. Syn síce hovorí o bití matky a jeho osoby, avšak na otázku aby konkretizoval situáciu, spomenul si len na jeden incident, kedy došlo k slovnej a fyzickej potýčke medzi rodičmi. V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že dieťa malo v čase rozvodu 5 rokov. V konaní vedenom pod sp. zn. 16P/158/2021 otec preukázal skutočný záujem o nadviazanie vzťahu so synom a o obnovu ich citovej väzby. O záujme otca o dieťa svedčí aj fakt, že otec o stretnutia so synom vždy prejavoval záujem, po rozvode k stretnutiam dochádzalo častejšie, neskôr po márných snahách o zblíženie sa len pri príležitosti sviatkov. Matka argumentuje nevdou syna stretnúť sa s otcom, avšak bolo preukázané, že matka za obdobie posledných 7 rokov syna žiadnym pozitívnym spôsobom nemotivovala na stretnutie s otcom. Súd dospel k záveru, že matka vníma otca len ako svojho bývalého manžela, nie ako otca svojho dieťaťa. Je len na rodičoch, aby prevzali svoju rodičovskú zodpovednosť a spoločne za pomoci psychológa, sa naučili spolu konštruktívne komunikovať s cieľom obnovy väzby medzi otcom a dieťaťom. Obnovenie vzťahovej väzby medzi dieťaťom a rodičom je v nepochybnom záujme dieťaťa. Súd považuje dobu 4 mesiacov za primeranú na dosiahnutie účelu výchovného opatrenia. Odborné psychologické poradenstvo bude poskytovať ÚPSVaR Michalovce, z dôvodu neobsadeného miesta psychológa na ÚPSVaR Trebišov. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

4. Proti tomuto rozsudku podala odvolanie matka s návrhom, aby ho odvolací súd zmenil tak, že zvýši výživné od otca pre maloletého na 200 Eur mesačne od 19.11.2021 a zaviazá otca zaplatiť jej dlh na výživnom do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň navrhla zrušiť IV. výrok rozsudku, pretože výchovné opatrenie je neúčelné a kontraproduktívne. Má za to, že zvýšené výživné len o 30 Eur mesačne nezohľadňuje podstatné zvýšenie odôvodnených potrieb maloletého. Má za to, že pri vyhodnotení zmeny pomerov bolo potrebné prihliadať aj na vývoj životných nákladov podľa § 78 ods. 3 Zák. o rodine. Poukázala na to, že príjem otca sa zvýšil, a že nie každý jeho výdavok je opodstatnený. Namietala, že súd dostatočne nezohľadnil, že otec býva sám v nadštandardnom 4 izbovom byte, kúpil si auto a účelovo sa zriekol svojho dedičského podielu na rozdiel od svojho brata. Súdom zvýšené výživné predstavuje len 15,4% z príjmu otca a na jeden deň len 4,33 Eur, čo rozhodne nie je možné považovať za postačujúce. Uviedla, že bolo potrebné zohľadniť aj to, že zabezpečuje všetky ďalšie výdavky maloletého. Len samotné zabezpečenie stravy pre dospievajúceho chlapca je náročné, nehovoriac ešte o tom, že maloletý má výdavky na kultúrne a športové vyžitie, ako aj na rôzne výlety. Poznamenala, že v podstate od 20.9.2021 došlo k poklesu jej životnej úrovne, pretože najprv bola práceneschopná a následne poberala dávky v nezamestnanosti. V prípade, ak si nenájde zamestnanie, dôjde k ďalšiemu poklesu jej životnej úrovne. Táto skutočnosť má následne objektívny dopad na maloletého. Otec zvýšeným výživným hradí len základné životné potreby maloletého, aj to v užšom rozsahu, a preto tu existuje zjavný nepomer v miere životnej úrovne otca a maloletého. Pokiaľ ide o výchovné opatrenie, poukázala na to, že maloletý odmieta otca najmä kvôli jeho fyzickým útokom voči nej a aj proti maloletému. Stretnutia otca s maloletým vníma otec len ako príležitosť, aby jej vynadal a hádal sa s ňou a takéto konanie je v rozpore so záujmami maloletého. V tejto súvislosti poukázala na výpoveď maloletého pred súdom dňa 22.4.2022, kde popisuje, ako ich otec bil. Nie je preto od nej spravodlivé žiadať, aby sa zúčastnila poradenstva. Záverom dodala, že neovplyvňuje maloletého, ale rovnako nie je schopná pozitívne ovplyvniť správanie maloletého. Poradenstvo nič nerieši a je dopredu odsúdené na neúspech. Opätovný záujem otca o maloletého sa navyše datuje od podania návrhu na zvýšenie výživného, a tým ju len atakuje.

5. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu matky navrhol zvážiť možnosť zvýšenia výživného vo väčšom ako v určenom rozsahu a potvrdiť rozsudok vo výroku o uložení výchovného opatrenia. Má za to, že je v schopnostiach a možnostiach otca prispievať na výživu maloletého vo vyššom ako v určenom rozsahu. Zvýšené náklady otca na bývanie nemôžu byť na ujmu maloletého. Odborné poradenstvo je v záujme maloletého. Naliehavosť riešenia styku otca s maloletým je odôvodnená dlhodobou absenciou stretnutí, v dôsledku ktorej sa môže ohroziť vývin mal. dieťaťa.

6. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky navrhol potvrdiť napadnutý rozsudok ako vecne správny. Poukázal na to, že už v rozvodovom konaní súd jasne uviedol, že vzťah medzi otcom a maloletým je potrebné obnoviť, pretože je to jednoznačne v záujme maloletého. Miesto toho matka po celý čas udržiavala v maloletom negatívne spomienky na neho na údajné bitie, aj keď to vôbec nebolo spomínané v rozvodovom konaní. Matka preberá s maloletým všetky okolnosti súdneho konania a nemá záujem na tom, aby im bola poskytnutá skutočná pomoc. Uvedomuje si, že svoj podiel na stave jeho vzťahov s maloletým má aj jeho rezignácia. Došlo k nej potom, čo sa pravidelne neúspešne domáhal stretnutí s maloletým podľa rozvodového rozsudku. Snažil sa riešiť situáciu prostredníctvom úradu práce, výkonu rozhodnutia, aj polície, avšak nikto mu neposkytol adekvátnu ochranu. Maloletý sa mu vplyvom matky viac odcudzoval, bol vystresovaný a tak nadobudol dojem o márnosti svojej snahy. V posledných rokoch za ním chodieval len na sviatky, maloletý si vzal od neho darčeky a odmietal s ním tráviť čas. Matka na jednej strane túto situáciu zneužívala a teraz sa nešťítí poukazovať na to, že za maloletým nechodieval. Po podaní vyjadrenia k návrhu na zvýšenie výživného obnovil svoju snahu, chodieval za maloletým v určených časoch, pokúšal sa kontaktovať maloletého aj prostredníctvom sociálnych sietí, avšak maloletý (alebo matka) ho po krátkom čase zablokoval. Matke súčasný stav vyhovuje a nemá žiadny záujem o nápravu jeho vzťahov s maloletým. Svoj podiel na zodpovednosti za tento stav absolútne popiera a za všetko viní len jeho. V tomto kontexte je výrok o výchovnom opatrení jediným možným riešením. Poprel, že by ich doterajšie stretnutia u kolízneho opatrovníka boli len príležitosťou na to, ako vynadať matke. Jediné, čo bolo v konaní preukázané je to, že matka nemá záujem na žiadnej odbornej pomoci, a to ani formálnej. Vytýka matke, ako môže vedieť, že výchovné opatrenie je odsúdené na neúspech, keď sa ešte žiadneho nezúčastnila. Pokiaľ ide o výživné uviedol, že jeho životné náklady sa zvýšili viac ako matke maloletého, pretože matka sa vydala a náklady domácnosti tak môže primeraným spôsobom znášať manžel matky. Zopakoval, za akých okolností nadobudol 4 izbový byt, a že pôžičku na vyplatenie matky z bytu musí stále splácať. Ak by predmetný byt predal za cca 35.000 až 38.000,- Eur (ako sa pohybujú priemerné ceny podobných bytov v mieste jeho bydliska) a vyplatil by hypotekárny úver v zostatku niečo málo nad 15.000,- Eur, nezostalo by mu dostatok prostriedkov na kúpu nového bývania. Priemerná trhová cena 2 izbového bytu sa totiž v Čiernej nad Tisou pohybuje okolo 23.000,- Eur. Osobné motorové vozidlo si kúpil pred 4 rokmi za 2.000,- Eur a toto doposiaľ využíva na rozdiel od matky, ktorá už vymenila viac vozidiel. V súčasnosti má s manželom dokonca dve. Poprel, aby sa účelovo vzdal svojho dedičského podielu z dedičstva po svojom otcovi. Vysvetlil, že tak učinil s ohľadom na potreby svojej matky. Zdôraznil, že jeho výdavky prevyšujú jeho pravidelné príjmy. Vyjadril názor, že nie je v jeho možnostiach a schopnostiach prispievať na maloletého viac ako 130 Eur mesačne.

7. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k vyjadreniu otca zotrval na svojich návrhoch. Stotožnil sa s vyjadrením otca týkajúcim sa potreby uloženia výchovného opatrenia. Pokiaľ ide o výživné navrhol, aby ho súd zvýšil na 180 Eur mesačne od 19.11.2021, alebo v tejto časti rozhodnutie zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. Otec vo vyjadrení uviedol, že vyjadrenie kolízneho opatrovníka je v priamom rozpore s jeho doterajším postupom, pretože nepodal odvolanie proti výroku o výživnom i keď takúto možnosť mal. Ak sa kolízny opatrovník skutočne domnieva, že zvýšené výživné nie je v záujme maloletého, mal podať odvolanie. Pretože tak neučinil, nie je možné na jeho názor v odvolacom konaní prihliadať. Má za to, že kolízny opatrovník nevykonáva svoju funkciu vo vzťahu k maloletému, ale len v prospech matky maloletého. Svedčí o tom skutočnosť, že ani v minulosti mu neposkytli potrebnú pomoc na obnovu jeho vzťahov s maloletým.

9. Matka v odvolacej replike zotrvala na svojich vyjadreniach a návrhoch. Trvá na tom, že otec sa účelovo zbavil svojho dedičského podielu. Poukázala v tejto súvislosti na to, že matka otca mala aj iné majetky ako dom, ktorý sa predal, pričom brat otca svoj dedičský podiel na matku nepreviedol. Má za to, že nie je nutné, aby otec udržiaval, platil a vykuroval až 4 izbový byt. Poznamenala, že otec má priateľku, ktorá sa u neho pravidelne zdržiava. Táto priateľka jej dokonca počas realizácie styku otca s maloletým zavolala, predstavila sa ako pracovníčka úradu práce a poučovala ju, aby sa styk uskutočnil. Dodala, že pri pohovore u kolízneho opatrovníka sa otec správal povýšenecky. Nemá záujem o takéto stretnutia. Uviedla, že keď podala návrh na zvýšenie výživného, otec sa jej vyhrážal, že jej bude robiť prieky. Tomuto zodpovedá aj skutočnosť, že keď súd vypočúval maloletého, nechal v pojednávacej miestnosti svoj telefón a túto výpoveď nahrával. O cynickom prístupe otca svedčí skutočnosť, že jej začal splácať dlh na výživnom po 5 Eur mesačne a ku každej splátke uvádza „ďakujem“. Okrem toho, otec zatajil, že

v priebehu augusta 2022 pracoval u ďalšieho zamestnávateľa (Retrack Slovakia, s.r.o.) s príjmom 500 Eur. V septembri 2022 pracoval so svojou priateľkou v zahraničí a jeho príjem presahoval 2.000,- Eur mesačne.

10. Matka v replike k vyjadreniu otca k vyjadreniu kolízneho opatrovníka zotrvala na svojich vyjadreniach. Uviedla v ňom, že otec sa zámerne nevyjadruje k tomu, že pracuje aj pre ďalšieho zamestnávateľa, a že od októbra 2022 odišiel pracovať do Talianska.

11. Ďalšie vyjadrenia neboli podané.

12. Konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa prejednávajú a rozhodujú podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

13. Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

14. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutie o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Podľa ods. 3 citovaného ustanovenia pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

15. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Podľa ods. 4 citovaného ustanovenia, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Podľa ods. 5 citovaného ustanovenia výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

16. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

17. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

18. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie aj s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa § 65 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario v rozsahu danom § 66 CMP v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k nasledovným záverom.

19. Podľa § 387 ods. 1, 2 a 3 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej v texte len „CSP“), odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

20. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie rozhodol správne, ak uložil rodičom výchovné opatrenie spočívajúce v ich povinnosti podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce po dobu 4 mesiacov od právoplatnosti rozsudku vzhľadom na neschopnosť ich primeranej a konštruktívnej komunikácie a pretrvávajúce konflikty. Vyjadrenia rodičov a kolízneho opatrovníka v odvolacom konaní len potvrdili to, čo bolo zjavné už aj pred súdom prvej inštancie, že rodičia si nevedia vyriešiť problémy sami, tieto sa neustále zhoršujú a negatívne vplyvajú

na mal. A. až do tej miery, že v stretnutiach s otcom nevidí žiadny význam a najradšej by bol, ak by za ním nechodil vôbec. Takýto postoj 13 ročného maloletého dieťaťa k stretnutiam so svojim otcom nie je prospešný pre jeho zdravý vývoj obzvlášť za situácie, ak za posledných 7 rokov nezažil s otcom žiadnu takú vážnu situáciu, ktorá by ho z jeho rodičovských kompetencií diskvalifikovala. Sama matka priznáva, že nie je schopná pozitívne motivovať maloletého k stretnutiam s otcom, vníma ho len cez negatívne zážitky, ktoré s ním mala ešte z pozície manželky a tento svoj postoj aj prenáša na maloletého. Odvolací súd neakceptoval názor matky, že výchovné opatrenie nie je spôsobilé naplniť svoj účel, pretože takéto opatrenie v rodine ešte nebolo realizované, a tak matka nevie objektívne a hlavne konštruktívne zhodnotiť jeho perspektívu. Na situáciu v rodine súd nemôže rezignovať tak, že by zrušil výchovné opatrenie, práve naopak, musí vytvoriť rodičom priestor na to, aby sa mohli pod vedením odborníka zorientovať vo svojich vlastných pocitoch, pomôcť im pochopiť vzniknuté javy v rodine tak, aby získali racionálny pohľad na situáciu a boli schopní korigovať svoje terajšie postoje k sebe navzájom do budúcnosti, a to práve kvôli maloletému. Nie je totiž v prospech maloletého, aby udržiaval len negatívne spomienky na otca. Z hľadiska formovania jeho osobnosti je potrebné, aby si začal uvedomovať aj pozitívne stránky, ktoré otec nesporne tiež má, pretože tie budú dôležitou súčasťou procesu jeho následnej identifikácie v rámci dospievania. Odborné poradenstvo bude z psychologického hľadiska zamerané na možnosti rozvinutia stratégie, ktorá môže prispieť k zlepšeniu komunikácie medzi rodičmi, odstráneniu vzájomných negatívnych vzťahov a patrične ich usmerňovať a vychovávať k správne postoju k druhému rodičovi (zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele v platnom znení), ktorý následne pozitívne ovplyvní aj maloleté dieťa.

21. Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil výrok rozsudku o výchovnom opatrení, ako aj v nadväzujúcom výroku o trovách konania ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP a podľa § 387 ods. 2 CSP sa v odôvodnení obmedzil iba na skonštatovanie správnosti ich dôvodov a na zdôraznenie správnosti rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody.

22. Podľa § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

23. Pokiaľ ide o zvýšenie výživného, odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci, ale tento nesprávne právne posúdil, keď dospel k záveru, že primeraným v danej veci je zvýšenie výživného od otca pre maloletého A. zo 100 Eur mesačne na 130 Eur mesačne. V konaní nebolo sporné, že od predchádzajúcej úpravy výživného v rozvodovej úprave v roku 2015, došlo k podstatnému nárastu odôvodnených potrieb maloletého A.. Spornou ostala otázka, do akej miery je v možnostiach a schopnostiach otca, aby sa na týchto zvýšených potrebách maloletého podieľal. Kým matka trvala na tom, že primeraným bude zvýšenie výživného o 100% zo 100 Eur mesačne na 200 Eur mesačne, otec tvrdí, že zvýšenie výživného nad 130 Eur mesačne by bolo pre neho likvidačné. I keď by odôvodnené potreby maloletého nepochybne opodstatňovali zvýšenie výživného na 200 Eur mesačne, je potrebné prihliadať na to, že odôvodnené potreby mal. dieťaťa nie sú jediným limitujúcim kritériom rozhodným pre zvýšenie výživného. Tým sú aj pomery povinného otca, ktoré sa od predchádzajúcej úpravy výživného nezmenili natoľko, aby opodstatňovali až 100% zvýšenie výživného o 100 Eur mesačne, ako požaduje matka. Odvolací súd chápe matku, že to nemá ľahké s uspokojovaním potrieb maloletého, ale ak sú možnosti a schopnosti povinného rodiča objektívne slabé a neumožňujú mu dosahovať vyšší príjem ako zistených 843,90 Eur mesačne, vyživovacia povinnosť môže potom pokrývať len základné potreby maloletého dieťaťa. Odvolací súd neakceptoval tvrdenia matky, že otec má popri zamestnaní ešte vedľajší príjem, resp., že chodí pracovať do zahraničia, pretože tomu nenasvedčuje zistená životná úroveň otca, ani žiadne iné dôkazy okrem tvrdení matky. Otec od predchádzajúcej právnej úpravy výživného nenadobudol žiadny nehnuteľný majetok s výnimkou bytu, v ktorom predtým žili s matkou a maloletým ako manželia spoločne. Skutočnosť, že otec býva v 4 izbovom byte v Čiernej nad Tisou nie je možné považovať za nadštandard, ktorý by išiel na úkor maloletého dieťaťa, pretože takéto usporiadanie pomerov bolo dohodnuté ešte pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva rodičov po ich rozvode. Pokiaľ matka považovala za nadštandardné výdavky otca na bývanie v celkovej preukázanej sume 282,92 Eur mesačne (59,45 Eur hypotekárny úver, 174,83 Eur poplatky spojené s užívaním bytu a 48,64 Eur za energie) odvolací súd poukazuje na to, že matka si svoje výdavky na bývanie vyčísliła ešte na vyššiu sumu, a to 395,45 Eur mesačne (hypotekárny úver 165,45 Eur, plyn 150 Eur, elektrina 50 Eur, voda 30Eur). Matka od júna 2021 býva s maloletým a jej manželom v 4 izbovom zrekonštruovanom rodinnom dome v jej výlučnom osobnom vlastníctve, kým otec ostal bývať v ich spoločnom byte, ktorý je štandardne zariadený a odvtedy na seba neprevzal žiadne ďalšie záväzky, ktoré by navyšovali jeho výdavky v neprospech maloletého dieťaťa. Tento ukazovateľ nasvedčuje tomu,

že od predchádzajúcej úpravy výživného došlo k zlepšeniu životnej úrovne matky a nie otca. Požadovať preto od otca, aby predal 4 izbový byt a presťahoval sa do menšieho bytu len preto, aby matka mohla udržiavať vyššiu životnú úroveň maloletého, ako má sám otec, by nebolo v súlade s princípom spravodlivosti a primeranosti. V konaní navyše nebolo preukázané, že by otec zdieľal svoju domácnosť s priateľkou a objektívne si tak vedel znížiť náklady na bývanie na rozdiel od matky, ktorá žije v spoločnej domácnosti s manželom, ktorý je tiež povinný prispievať na chod domácnosti, aj keď majú zrušené bezpodielové spoluvlastníctvo manželov. Skutočnosť, že otec od predchádzajúcej úpravy výživného nadobudol osobné motorové vozidlo tiež nie je znakom jeho vyššej životnej úrovne, pre ktorý by bolo primerané žiadať od otca, aby na výživu maloletého prispieval v matkou požadovanom rozsahu, pretože osobné motorové vozidlo je staršej výroby a otec si na neho uplatňuje výdavky približne v rozsahu 54 Eur mesačne (pohonné hmoty, údržba a povinné zmluvné poistenie alikvotne), ktorý zodpovedá výdavkom matky na osobné motorové vozidlo. Odvolací súd neakceptoval ani námietky matky, že otec sa účelovo vzdal svojho dedičského podielu v prospech otcovej matky len preto, aby nemusel prispievať na maloletého vo vyššom rozsahu, pretože v roku 2020 neprebiehala konanie o zvýšenie výživného, pričom maloletému bol z týchto prostriedkov zakúpený počítač práve starou matkou z otcovej strany. Okrem toho, bolo preukázané, že otec pravidelne prispieval synovi nad rámec výživného na sviatky rôznymi finančnými sumami, nota bene jeho postoj k vyživovacej povinnosti voči synovi je možné vyhodnotiť ako zodpovedný a jeho pomerom primeraný. Dôvodom na vyhovenie návrhu matky nebola ani skutočnosť, že matke klesol príjem z dôvodu práceneschopnosti, a že následne dohodou ukončila svoj pracovný pomer. Táto zmena pomerov matky nemôže ísť na úkor zvyšovania nárokov na otca, pretože otec túto zmenu nemohol objektívne ovplyvniť.

24. Odvolací súd prehodnotil zvýšené výdavky otca a odôvodnené potreby maloletého dieťaťa a na rozdiel od súdu prvej inštancie dospel k záveru, že napriek vyššie prezentovaným úvahám, existuje u otca ešte rezerva na to, aby si mohol plniť svoju vyživovaciu povinnosť vo vyššom rozsahu ako súdom zvýšených 130 Eur mesačne. Odvolací súd zistil nepomer v životnej úrovni otca a maloletého v nákladoch na stravu, ktoré si otec vyčíslil na 250 Eur mesačne, kým maloletému má na všetky jeho odôvodnené potreby postačovať len 130 Eur mesačne. Z uvedených dôvodov odvolací súd zvýšil výživné o 75 Eur mesačne, ktoré sa po pripočítaní k pôvodne určenému výživnému dostane na rovnakú sumu (100 + 75), akú bude mať otec k dispozícii na stravu (250 – 75), čím sa v tejto časti ich životná úroveň vyrovná. Vo zvyšku odvolací súd prihliadal na to, že aj matka má voči maloletému vyživovaciu povinnosť a je povinná dopĺňať zdroj jeho výživy na hranicu prospešnú pre jeho vývoj. Rozhodnúť v súlade s návrhom otca a potvrdiť rozhodnutie vo výroku o zvýšení výživného len na 130 Eur mesačne by v tomto prípade znamenalo neúmerne posunúť väčší podiel zodpovednosti za duševný a fyzický rast maloletého na matku, čo by bolo nepochybne v rozpore aj s relevantnými ustanoveniami Zákona o rodine. Z týchto dôvodov odvolací súd zmenil rozsudok vo výrokoch o zvýšení výživného od 19.11.2021 do budúca a o zamietnutí návrhu matky na zvýšenie výživného v prevyšujúcej časti podľa ust. § 388 CSP tak, ako je to zrejme z výrokovej časti tohto rozsudku.

25. Podľa § 232 ods. 3 CSP, lehota na plnenie je tri dni a plyní od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

26. Z citovaného ustanovenia nepochybne vyplýva, že zákonnou lehotou na plnenie sú tri dni, ktoré plynú od právoplatnosti rozsudku. Súd však môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu, prípadne splátky peňažného plnenia, a to sám nezávisle na návrhu účastníkov konania, pričom takúto výnimku zo splatnosti musí odôvodniť úvahou, či povolenie takejto výhody je vhodné so zreteľom na pomery toho, komu sa povinnosť plnenia ukladá, na výšku prisúdeného nároku, alebo na iné okolnosti prípadu. Súd je povinný prihliadať na postoj povinného k plneniu, ako aj na to, či povolenie takejto výhody nebude mať ťaživý dopad na oprávneného, prípadne, či je možné od neho spravodlivo žiadať strpenie plnenia v splátkach alebo v dlhšej ako zákonnej trojdňovej lehote. Zvláštnu pozornosť je vždy potrebné venovať povoleniu výhody splátok alebo dlhšej splatnosti v konaniach týkajúcich sa výživného a predovšetkým výživného pre maloleté dieťa, ktoré nie je schopné samé sa živiť, ktoré je okrem iného prednostnou pohľadávkou so zreteľom na naliehavosť potreby, ktorej výživné slúži.

27. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie o výživnom a zvýšil výživné od otca pre maloletého na 175 Eur mesačne, bolo potrebné rozhodnúť o dlžnom výživnom od 19.11.2021 do 27.7.2022. Keďže otec si neplnil vyživovaciu povinnosť v súdom určenej výške, vznikol mu dlh 630 € za obdobie od podania návrhu do vyhlásenia rozsudku (30 € za 12 dní mesiaca 11/2021, 600€ za 12/2021 až 7/2022 (8 mesiacov x 75€)). Odvolací súd zaviazal otca zaplatiť takto určené dlžné výživné do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, pretože nezistil žiadne osobitné dôvody na predĺženie zákonom určenej lehoty, ani na priznanie výhody splátok. Odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že otec

sa na možnosť zvýšenia výživného mohol a mal pripraviť už minimálne od doručenia návrhu na zvýšenie výživného. Matka maloletého pritom nebola zvýhodnená splátkami a musela uspokojovať neustále sa zvyšujúce potreby maloletého v momente ako vznikali, prípadne si vedenie domácnosti prispôbovať tak, aby na ich úhradu mala. Súdom upravená splatnosť dlžného výživného spĺňa účel výživného, pretože výživné má slúžiť na úhradu potrieb dieťaťa práve vtedy, keď ich najviac potrebuje. Pre úplnosť je potrebné dodať, že rozsudky o výživnom sú vykonateľné ich doručením (§ 44 CMP), čím zákonodarca opätovne zdôrazňuje prioritu plnenia výživného vo vzťahu k iným záväzkom povinného.

28. O trovách odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval, pretože žiadny z účastníkov si neuplatnil nárok na ich náhradu.

29. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).